

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการ เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยบางประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน และเพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยบางประการระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 1 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบหลายขั้น (Multi-stage Random Sampling) โดยวิธีการดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 5 จังหวัดได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปทุมธานี และนครปฐม สุ่มจังหวัดละ 4 โรงเรียน เป็น 20 โรงเรียน
2. สุ่มนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 20 โรงเรียน ละ 40 คน รวมเป็นจำนวน 800 คน

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องต่อไปนี้คือ เพศ อายุ การนับถือศาสนา และผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามชนิดเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ ซึ่งคำตอบที่ให้เลือกตอบมี 2 ความหมายคือ ความหมายของลักษณะครอบครัวแบบอนุรักษนิยม และความหมายของลักษณะครอบครัวแบบสมัยใหม่

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพไทย ซึ่งประกอบด้วยข้อความย่อย 40 ข้อ โดยครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

1. จรรยาบรรณทางกาย
2. จรรยาบรรณทางวาจา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริง จำนวน 30 คน แล้วนำผลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งจึงจะนำแบบสอบถามไปใช้กับนักเรียนในกลุ่มประชากรจริง แล้วจึงนำผลของแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้เทคนิคทำให้เกิดความแปรปรวนอย่างเป็นระบบสูงสุด (Maximized Systematic Variance) ได้นักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมจำนวน 197 คน และนักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่จำนวน 164 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) แล้วจึงนำเสนอข้อสรุปในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 361 คน เป็นหญิงมากกว่าชาย คือเป็นหญิงร้อยละ 50.97 เป็นชายร้อยละ 49.03 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.42 และ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.58 นักเรียนร้อยละ 95.29 นับถือศาสนาพุทธ พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลทั้งเทศบาลอำเภอและเทศบาลจังหวัดร้อยละ 62.60 และร้อยละ 84.48 พักอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเอง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกายและจรรยาบรรณทางวาจา

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกาย

เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยม และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตครอบครัวแบบสมัยใหม่ เห็นด้วยกับจรรยาบรรณทางกายทั้ง 7 ด้าน คือในเรื่องการเข้าพบผู้ใหญ่ การเฝ้าหูลละอองธุลีพระบาท การยืน การเดิน การแสดงความเคารพ การนั่ง และการส่งของรับของจากผู้ใหญ่

เมื่อพิจารณาข้อความเชิงบวกโดยรวมเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกายของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม เห็นด้วยกับจรรยาบรรณทางกายในเรื่องการเข้าพบผู้ใหญ่ และการเฝ้าหูลละอองธุลีพระบาท โดยเฉพาะเรื่องการเข้าพบผู้ใหญ่ นักเรียนทั้งสองกลุ่ม เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่ว่าการไปลามาไหว้ เป็นธรรมเนียมของไทยที่ควรถือปฏิบัติทุกครั้ง เมื่อพบผู้ใหญ่

เมื่อพิจารณาข้อความเชิงลบโดยรวมนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่เห็นด้วยกับมารยาททางกายที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการยืน การเดิน การแสดงความเคารพ การนั่ง และการส่งของรับของจากผู้ใหญ่ แต่ปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมไม่เห็นด้วย และนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจในเรื่องต่อไปนี้ คือเรื่องการเดินในประเด็นที่ว่าท่าเดินเหมือนนายแบบและนางแบบแฟชั่นแสดงถึงบุคลิกภาพที่ดี เรื่องการแสดงความเคารพผู้ใหญ่ ประเด็นที่ว่าถ้านักเรียนเดินไปพบพระสงฆ์ระหว่างทางแต่ไม่ต้องไหว้เพราะไม่รู้จัก และประเด็นที่ว่าผู้ชายที่แสดงความเคารพอย่างเรียบร้อย นุ่มนวลและอ่อนน้อมทำให้มองดูเหมือนเป็นคนอ่อนแอ ไม่เข้มแข็งสมความเป็นชาย

2.2 ความคิด เห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวาจา

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะเห็นว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยม และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจกับความเชิงบวกเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวาจา 1 ด้าน ในเรื่องการไม่กล่าว วาจาเท็จและพูดสองแง่สองมุม แต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยกับประเด็นที่ว่า การพูดด้วยสำนวนและสำเนียงถูกต้องแสดงให้เห็นว่าได้รับการอบรมมาดี ส่วนประเด็นที่ว่าในสังคมปัจจุบันการพูดจริงด้วยความสัตย์ซื่อย่อมก่อให้เกิดผลดีแก่ตนมากกว่าการพูดไม่ตรงกับความจริง เพื่อเอาตัวรอด นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมไม่แน่ใจ แต่นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่เห็นด้วย

เมื่อพิจารณาข้อความ เชิงลบโดยส่วนรวมนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่เห็นด้วยกับมารยาททางวาจาที่ไม่เหมาะสม 6 ด้าน ในเรื่องการไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษหรือลงท้ายคำพูดว่า ครับ, ค่ะ การสำรวมวาจา การไม่ใช้วาจาขูข่ม แต่ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แน่ใจในเรื่องต่อไปนี้ เรื่องการไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ ในประเด็นที่ว่าขณะชมภาพยนตร์ เป็นเรื่องธรรมดาที่นักเรียนจะคุยกันและวิพากษ์วิจารณ์การแสดงของดารานักแสดงกับเพื่อน ๆ ที่มาด้วยกัน เรื่องการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่าถ้านักเรียนได้ฟัง เรื่องที่ไม่เห็นด้วยจากคำบอกเล่าของผู้อื่นนักเรียนจะแสดงความคิดเห็นทันที เรื่องการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี ในประเด็นที่ว่าเวลาครูอธิบายเนื้อหาในชั้นเรียนนักเรียนอาจพูดหรือแสดงความคิดเห็นในระหว่างนั้นได้เพื่อแสดงว่าตั้งใจเรียน เรื่องการกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ และลงท้ายคำพูดว่าครับ ค่ะ ในประเด็นที่ว่ากล่าวคำขอบคุณผู้อื่นเพื่อไม่ให้เขาทวงบุญคุณภายหลัง เรื่องการสำรวมวาจาในประเด็นที่ว่า การพูดและหัวเราะเสียงดัง เป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่น นอกจากนี้ นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมไม่แน่ใจและนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่เห็นด้วยในเรื่องการแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่ว่านักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาแม้ว่าบางครั้งจะใช้ถ้อยคำรุนแรงก็ตาม เรื่องการสำรวมวาจาในประเด็นที่ว่า นักเรียนใช้คำพูดไม่ไพเราะกับเพื่อนสนิทได้เพราะรู้ใจกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกายระหว่างนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยม และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านจรรยาบรรณทางกายทั้ง 7 ด้าน คือการเข้าพบผู้ใหญ่ การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท การยืน การเดิน การแสดงความเคารพ การนั่ง การส่งของรับของจากผู้ใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกายระหว่างนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมและนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านจรรยาบรรณทางกายทั้ง 7 ด้าน คือเรื่องการไม่กล่าววาจาเท็จและพูดสองแง่สองมุม การไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษหรือลงท้ายคำพูดว่าครับ, ค่ะ การสำรวจวาจา และไม่ใช้วาจาขูข่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางกายของนักเรียนที่มีวิถีชีวิตครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยม และนักเรียนที่มีวิถีชีวิตครอบครัวแบบสมัยใหม่ เห็นด้วยกับจรรยาบรรณทางกายทั้ง 7 ด้าน คือในเรื่องการเข้าพบผู้ใหญ่ การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท การยืน การเดิน การแสดงความเคารพ การนั่ง และการส่งของรับของจากผู้ใหญ่ แม้ว่านักเรียนจะมาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกันก็ตามแต่เด็กนักเรียนก็มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันและสอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะว่าการแสดงออกทางจรรยาบรรณทางกายของไทยนี้เป็นค่านิยมที่ได้รับการปลูกฝังให้ประพฤติปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านานจนกลายเป็นบุคลิกอย่างหนึ่งของคนไทย ซึ่งมีความอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่และเคารพในระบบอาวุโส (แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์ 2524: 28, จรัญ พรหมอยู่ 2526: 92) จรรยาบรรณทางกายของคนไทยถือเป็น

เอกลักษณ์ของชาติอย่างหนึ่ง (ชำนานู นิสารัตน์ 2521: 84) แม้ว่าอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกจะหลั่งไหล เข้ามามากมาย เพียงใดก็ตามแต่เอกลักษณ์นี้ก็ยังคงดำรงอยู่และฝังลึก อยู่ในจิตใจของคนไทย ซึ่งสามารถนำประเด็นเกี่ยวกับจรรยา มารยาททางกายมาอภิปราย ได้ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาข้อความ เชิงบวกปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม เห็นด้วย กับจรรยา มารยาททางกายในเรื่องการ เข้าพบผู้ใหญ่ และการ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท นักเรียนทั้งสองกลุ่ม เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการ เข้าพบผู้ใหญ่ ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่า ตาม ธรรมเนียมของไทยถือว่าการมีสัมมาคารวะ เป็นสิ่งที่ควรกระทำต่อผู้ใหญ่ ซึ่งนักเรียนมีความ คิดเห็นไปในทางที่ดีกับจรรยา มารยาทไทยในการ เข้าพบผู้ใหญ่ในข้อเสนอที่ว่า การไปลามาไหว้ เป็นธรรมเนียมของไทยที่ถือปฏิบัติทุกครั้ง เมื่อพบผู้ใหญ่ แสดงให้เห็นถึงค่านิยมในระบบอาวุโส ของนักเรียนจึงสอดคล้องกับการวิจัยของชฎาพร พัชรรัช เรือย (2524: 118) ว่าการ เคารพ ในอาวุโส เป็นค่านิยมทางสังคมอย่างหนึ่งของนักเรียน สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ (2522: 148) ก็ได้พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นไปในทางที่ดีกับการมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส ผู้วิจัย เห็นว่านอกจากนี้แล้วการไปลามาไหว้ยังเป็นธรรมเนียม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการแสดงความ เป็นมิตรที่ดีต่อกันอีกด้วย

เมื่อพิจารณาข้อความ เชิงลบปรากฏว่านักเรียน เห็นด้วยกับจรรยา มารยาททางกายในเรื่องการ ยืน การเดิน การแสดงความ เคารพ การนั่ง และการส่งของรับ ของจากผู้ใหญ่ แต่มีความคิดเห็นบางประการที่ต่างออกไปพอจะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

การเดิน ท่าเดินที่เหมือนนายแบบและนางแบบแฟชั่นแสดงถึงบุคลิกภาพ ที่ดี นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมไม่เห็นด้วย อาจวิเคราะห์ได้ว่าการเดินแบบ แฟชั่น เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตกซึ่ง เป็น เพียงท่าเดินที่ใช้ เฉพาะการ เดิน แบบแฟชั่น เท่านั้นแต่ไม่ได้ เป็นการ เดินปกติในชีวิตประจำวัน แต่วัฒนธรรมไทย เน้นกิริยาท่าทาง ที่สุภาพนุ่มนวล (จรัญ พรหมอยู่ 2526: 92) นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมอาจได้ รับการอบรมกิริยา มารยาทที่นุ่มนวลแบบไทยว่า เมื่อเดินในที่ชุมชนหรือที่ใดก็ตามต้อง เดินอย่างสำรวม (พิ้ว อนุรักษราชมณฑล 2526: 16) จึงอาจทำให้ไม่เห็นด้วยที่จะเดินในลักษณะท่าทางเหมือน นายแบบและนางแบบแฟชั่น ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจคือยังลังเลใจ

และตัดสินใจไม่ได้วิเคราะห์ได้นักเรียนอาจนิยมการแสดงออกอย่างเปิดเผยซึ่ง เป็นคำนิยม จากวัฒนธรรมตะวันตกจึงอาจทำให้ลี้ เลใจกับมารยาทการเดินที่ เหมาะสมตามแบบไทย

การแสดง ความเคารพ ในประเด็นที่ว่านักเรียนเดินไปพบพระสงฆ์ระหว่างทางแต่ ไม่ไหว เพราะไม่รู้จักพระสงฆ์รูปนั้น ซึ่งนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมไม่เห็นด้วย อาจวิเคราะห์ได้ว่าครอบครัวแบบอนุรักษนิยม เน้นให้เคารพพระสงฆ์ในฐานะผู้สืบทอดพระพุทธ ศาสนาประกอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นชาวพุทธจึง เห็นด้วยว่า เมื่อพบพระสงฆ์ระหว่างทาง แม้ไม่รู้จักก็ควรไหว้ด้วย ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจในเรื่องนี้อาจ วิเคราะห์ได้นักเรียนไม่มีความรู้ใน เรื่องสถานภาพของพระสงฆ์และการปฏิบัติต่อพระสงฆ์ซึ่ง ต่าง จากการปฏิบัติต่อบุคคลธรรมดา นักเรียนจึงตัดสินใจไม่ได้ว่า เมื่อพบพระแล้วต้องไหว้ทุกครั้ง และทุกรูปหรือไม่ นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมทางสังคมอาจมีผลกระทบต่อความคิดเห็นของนักเรียนทำให้ศรัทธาในพุทธศาสนาน้อยลงก็เป็นได้ เพราะ เด็กที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่มักจะมี ความอิสระในความคิดเห็นของตัวเอง (สนธิ สมักรการ 2519: 34) ส่วนประเด็นที่ว่านักเรียนที่แสดง ความเคารพอย่าง เรียบร้อยนุ่มนวลและอ่อนน้อมทำให้มองดู เหมือน เป็นคนอ่อนแอไม่เข้มแข็ง สมความ เป็นชาย นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมไม่เห็นด้วยอาจวิเคราะห์ได้นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมซึ่งมักจะมี ความ กลัดกลืนสนิทสนมกับบิดามารดาหรือญาติ พี่น้องมากกว่า จึงน่าจะได้รับการอบรมในเรื่องกิริยามารยาทจากผู้ใหญ่ในบ้านทำให้มีมารยาท อ่อนน้อม ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจ อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่ สามารถตัดสินใจได้ระหว่างความคิดเรื่องความ เรียบร้อย นุ่มนวลและอ่อนน้อมที่ควรจะเป็น ลักษณะของผู้หญิงและผู้ชายควรมีบุคลิก เข้มแข็ง กับคิดว่าเรื่องความมีมารยาทแบบไทยคือปฏิบัติ เป็นแนวทางเดียวกันได้ทั้งหญิงและชาย (พัช อนุรักษ์ราชมณฑิเตอร์ 2524: 32) และนักเรียน อาจเกิดความสับสนระหว่างความอ่อนน้อมและความอ่อนแอว่าเป็นการแสดงออกที่ต่างกันอย่างไร

2. จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยา มารยาททางวาจาของนักเรียน ที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษนิยมและนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่ไม่แน่ใจกับข้อ ความเชิงบวกเกี่ยวกับจรรยา มารยาททางวาจา อภิปรายได้ดังนี้คือ ในเรื่องการไม่กล่าววาจา เท็จและพูดสองแง่สองมุมแต่มีบางประเด็นที่ในข้อ เสนอที่ว่า การพูดด้วยสำนวนและสำเนียงถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าได้รับการอบรมมาดี นักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นด้วย นับว่าลักษณะ เช่นนี้เป็นสิ่ง ที่น่าชื่นชมที่นักเรียน เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพราะการใช้ภาษาไทยให้

ถูกต้องทั้งสำนวนและสำเนียงถือว่าเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่งให้สืบทอดเป็นมรดกของไทยต่อไป นอกจากนี้ยังอาจสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังเห็นความสำคัญของสุนทรียะที่ว่า "สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล" อีกด้วย ส่วนในประเด็นที่ว่าในสังคมปัจจุบันการพูดจริงด้วยความสัตย์ซื่อย่อมก่อให้เกิดผลดีแก่ตนมากกว่าการพูดไม่ตรงกับความเป็นจริงเพื่อเอาตัวรอด นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมไม่แน่ใจคือนักเรียนอาจเกิดความลังเลใจในการเลือกกระหว่างความถูกต้องตามคุณธรรมกับการเอาตัวรอดสืบเนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันที่การแก่งแย่งแข่งขันชิงดีชิงเด่นกันมีมากขึ้นอันทำให้นักเรียนเห็นว่าทุกชีวิตต้องสู้รนเพื่อความอยู่รอด จึงลังเลใจระหว่างวิธีการแก้ปัญหาไปตามสภาวะของสังคมกับวิธีการแก้ปัญหาตามหลักพุทธศาสนาอันเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของไทย ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่เห็นด้วยในข้อเสนอนี้ อาจเป็นเพราะค่านิยมที่ว่าครอบครัวของนักเรียนเน้นการแข่งขันเพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ตลอดจนด้านการทำงานอาชีพ (สนิท สมัยकरण 2524: 80) ทั้งนี้ถ้าไม่เน้นคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนด้วยแล้วการถือเอาตัวรอดเป็นสำคัญจะกลายเป็นค่านิยมและเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมไทย

เมื่อพิจารณาข้อความเชิงลบโดยส่วนรวมนักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยกับจรรยา มารยาททางวาจา 6 ด้าน ในเรื่องการไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษหรือลงท้ายคำพูดว่าครับ ค่ะ การสำรวมวาจา และการไม่ใช้วาจาขูข่ม แต่ยังคงมีความคิดเห็นบางประการที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แน่ใจดังต่อไปนี้

การไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ ในประเด็นที่ว่าขณะชมภาพยนตร์เป็นเรื่องธรรมดาที่นักเรียนจะคุยกันและวิพากษ์วิจารณ์การแสดงของดาราภาพยนตร์กับเพื่อน ๆ ที่มาด้วยกัน นักเรียนทั้งสองกลุ่มอาจคิดว่าขณะชมภาพยนตร์อาจสนุกสนานในการชมภาพยนตร์กับเพื่อน ๆ ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์การแสดงของดาราภาพยนตร์นักเรียนอาจใช้คำพูดที่ไม่สุภาพในที่ชุมชนนั้นได้ ซึ่งตามมารยาทไทยถือว่าการกล่าววาจา เช่นนี้ในที่ชุมชนเป็นสิ่งที่น่าละอายเพราะทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าผู้พูดไม่ได้รับการอบรมมารยาท (พิ้ว อนุรักษ์ราชมณเฑียร 2526: 33) และการวิพากษ์วิจารณ์นี้อาจรบกวนคนที่นั่งชมภาพยนตร์ข้าง ๆ ได้ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่านักเรียนอาจมองข้ามความสำคัญของการมีมารยาทในการพูดและการเคารพในสิทธิของผู้อื่น

การแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่ว่าถ้านักเรียนได้ฟัง เรื่องที่ไม่เห็นด้วย จากคำบอกเล่าของผู้อื่นนักเรียนจะแสดงความคิดเห็นทันที อาจวิเคราะห์ได้ว่านักเรียนมีความ ลังเลใจในเรื่องมารยาทการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้อื่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่านักเรียน อาจคิดว่าถ้าแสดงความคิดเห็นออกไปทันทีอาจจะทำให้เกิดการโต้เถียงกันได้และการเสียไมตรี ที่ดีระหว่างกันได้

การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี ในประเด็นที่ว่าเวลาอธิบายเนื้อหาในชั้นเรียน นักเรียนอาจพูดหรือแสดงความคิดเห็นในระหว่างนั้นได้ เพื่อแสดงว่าตั้งใจเรียน อาจวิเคราะห์ ได้ว่านักเรียนไม่แน่ใจในมารยาทของการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เพราะวาระเวลาที่ครูกำลังพูดอยู่ ถ้านักเรียนพูดสอดแทรกขึ้นมาอาจทำให้เกิดความไขว่เขวในการเรียนได้ ดังนั้นควรพูดหรือแสดง ความคิดเห็น เมื่อครูเปิดโอกาสให้พูดจึงน่าจะเหมาะสมกว่า

การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ และลงท้ายคำพูดว่าครับ ค่ะ ในประเด็นที่ว่า การกล่าวคำขอบคุณผู้อื่นไม่ให้เขาทวงบุญคุณภายหลัง นักเรียนอาจลังเลใจระหว่างการกล่าว คำขอบคุณเพื่อมารยาทที่เหมาะสม เพราะสุภาพชนควรขอบคุณเมื่อได้รับประโยชน์จากผู้อื่น (คุณฐิมาลา มาลากุล ณ อยุธยา 2524: 16) กับการกล่าวคำขอบคุณเพียงเพื่อไม่ต้องการ ถูกตำหนิแต่ถ้านักเรียนเห็นความสำคัญของการขอบคุณเพื่อมารยาทแล้วนักเรียนน่าจะตอบว่าไม่ เห็นด้วยกับประเด็นนี้

การสำรวจวาทะ ในประเด็นที่ว่า การพูดและหัวเราะเสียงดัง เป็นเรื่อง ธรรมดาของวัยรุ่น นักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แน่ใจอาจเป็นเพราะการแสดงออกของวัยรุ่น ต้องการความเด่นดัง แต่เมื่อคำนึงถึงมารยาทแล้วย่อมไม่ถูกต้องที่วัยรุ่นจะพูดคุยและหัวเราะ เสียงดังซึ่งอาจรบกวนผู้อื่น หรือเกิดความไม่พอใจระหว่างอีกพวกหนึ่งและนำไปสู่ปัญหาความ ขัดแย้งและทะเลาะวิวาทกันได้ แต่ความถูกต้องตามมารยาทไทย วัยรุ่นควรฝังมั่นในความสำรวม หรือแสดงออกพองามมากกว่าจะแสดงออกในกิริยาลักษณะ เช่นนี้

นอกจากนี้นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษนิยมไม่แน่ใจ และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ เห็นด้วยในเรื่องต่อไปนี้

การแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่ว่านักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา แม้ว่าบางครั้งจะใช้ถ้อยคำรุนแรงก็ตาม นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมอาจยังลังเลใจในบทบาทของตนเองในการแสดงความคิดเห็นซึ่งการพูดที่ถูกกาลเทศะและตรงกับหลักประชาธิปไตย ควรจะประกอบไปด้วยการมีมารยาทในการพูดแบบไทย อันจะทำให้ถ้อยคำที่พูดน่าฟังและผู้ฟังเกิดความพึงพอใจแต่นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่อาจได้รับการอบรมเรื่องมารยาทจากครอบครัวไม่มากพอหรือการที่ครอบครัวของนักเรียนเน้นความเป็นเอกัตบุคคล (บุญลือ วันทายนต์ 2526: 87) จึงทำให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาแม้ว่าจะใช้ถ้อยคำรุนแรงก็ตาม

เรื่องการสำรวจวาทะ ในประเด็นที่ว่านักเรียนใช้คำพูดไม่ไพเราะกับเพื่อนสนิทได้อาจเป็น เพราะการอบรมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในด้านนี้ ครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมจะ เน้นการอบรมตามแบบแผนประเพณีไทยให้มีความสำรวม เรียบร้อย ในขณะที่นักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่อาจให้ความสำคัญของความสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนและอาจเป็นค่านิยมของเด็กวัยรุ่นสมัยใหม่ที่ว่าการใช้คำพูดไม่ไพเราะกับเพื่อน เป็นการแสดงถึงความเป็นกันเองในหมู่เพื่อนฝูง (ดุชฎีมาลา มาลากุล ณ อยุธยา 2524: 14)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยทางกายระหว่างนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมกับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยทางกายทั้ง 7 ด้าน คือการเข้าพบผู้ใหญ่ การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท การยืน การเดิน การแสดงความเคารพ การนั่ง การส่งและรับของจากผู้ใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยทางกายของนักเรียนทั้งสองกลุ่มนั้น เป็นความแตกต่างในระดับของความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกันคือทั้งสองกลุ่ม เห็นด้วยกับจรรยาบรรณไทยทางกายทุกด้าน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมมีค่ามัชฌิม เลขคณิตของความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยสูงกว่าของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ทุกเรื่อง แสดงว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยม เห็นด้วยกับจรรยาบรรณไทยทางกายในระดับมากกว่า แม้ทั้งสองกลุ่มจะมีความคิดเห็นในทางเห็นด้วยกับจรรยาบรรณ

ไทยทางกายโดยส่วนรวมก็ตาม แต่ก็ เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยในระดับที่น้อยกว่าทุก เรื่องทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ซึ่ง เน้นครอบครัวที่เป็นความเป็นอิสระ ของสมาชิก ความผูกพันใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ กับลูกมีน้อยลง เนื่องมาจากสภาพทาง เศรษฐกิจในปัจจุบันที่พ่อแม่ต้องออกทำงานทั้งสองคน และมีภาระทาง สังคมอย่างอื่นและค่านิยม เปลี่ยนแปลงไป ยิ่งกว่านั้นโดยปกตินักเรียนในวัยรุ่นจะได้รับอิทธิพล จากเพื่อนมากถ้ามีความเป็นอิสระในการคบหาเพื่อน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ก็ย่อม จะได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม เพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษนิยม จึงทำให้ความคิดเห็นของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ที่มีต่อจรรยาบรรณทาง กายไทยต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษนิยม ในเชิงที่เห็นด้วย แต่อยู่ในระดับที่น้อยกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวแบบสมัยใหม่แม้ จะเห็นด้วยก็ไม่มาก ซึ่งจะเห็นได้ชัด เจนขึ้นในความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณทางกายวาจา บาง เรื่องที่ แตกต่างจากกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษนิยม อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะวิถีชีวิตครอบครัวมีอิทธิพลทำให้ความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบาง เรื่องที่ทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นต่างกันอย่างชัดเจน เช่น เรื่องการ เดิน ในประ เດ็นที่ว่าทำ เดินที่เหมือนนายแบบและนางแบบแฟชั่นแสดงถึงบุคลิกภาพที่ดี เรื่องการ แสดง ความ เคารพ ในประ เດ็นที่ว่าถ้านักเรียนเดินไปพบพระสงฆ์ระหว่างทางแต่ไม่ต้องไหว้เพราะ ไม่รู้จักพระสงฆ์รูปนี้ และประ เດ็นที่ว่าผู้ชายที่แสดงความ เคารพอย่าง เรียบร้อยนุ่มนวลและอ่อน น้อมมองดูเหมือน เป็นคนอ่อนแอไม่ เข้มแข็งสมความเป็นชาย ซึ่งนักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัว ที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษนิยมไม่เห็นด้วย แต่นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ เห็นด้วย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชฎาพร พัชรชัยเรียร (2524: 124) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ยังอยู่ในความดูแลของบิดามารดาและญาติพี่น้อง การอบรม สั่งสอนของบิดามารดามีอิทธิพลมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีอายุอยู่ในวัยรุ่น จะได้รับอิทธิพลจากกลุ่ม เพื่อนมากกว่าครอบครัว ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคม ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันและผลการวิจัยของวิรวรรณ อามระดิษ (2522: 148) พบว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ในบ้านให้การสั่งสอนและทำ เป็นตัวอย่างมากจะมีค่านิยม ทางจริยธรรมมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ในบ้านให้การสั่งสอนและทำ เป็นตัวอย่างน้อย

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณารยาทไทยทางวาจา ระหว่างนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมและนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณารยาททางวาจาในเชิงบวก นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณารยาททางวาจาในเชิงลบ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นด้วยกับจรรยาบรรณารยาททางวาจาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันของนักเรียนทั้งสองกลุ่มทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกัน คือในเชิงบวกเกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณารยาททางวาจา นักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นว่าไม่แน่ใจและในเชิงลบนักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยทั้ง 6 ด้านคือ การไม่กล่าวคำหยาบคายหรือไม่สุภาพ การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ และลงท้ายคำพูดด้วย ค่ะ การสำรวมวาจา และการไม่ใช้วาจาขูข่ม ลักษณะความแตกต่างของความคิดเห็นโดยส่วนรวมที่พบจากการทดสอบค่าที (t - test) จึงเป็นความแตกต่างของระดับความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกัน เช่นเดียวกับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณารยาทไทยทางกายที่กล่าวมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าค่ามัธยฐานและชนิดของความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมจะสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่ เกือบทุกเรื่องแสดงว่าลักษณะวิถีชีวิตของครอบครัวซึ่งมีผลต่อค่านิยมน่าจะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณารยาทไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแม้จะปรากฏในเพียงระดับของความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกัน เป็นส่วนใหญ่ก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางเรื่องที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นต่างกันอย่างชัดเจน เช่น เรื่องการสำรวมวาจา ในประเด็นที่ว่านักเรียนใช้คำพูดไม่ไพเราะกับเพื่อนสนิทได้ เพราะรู้จักกัน เรื่องการแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่ว่านักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาแม้ว่าบางครั้งจะใช้ถ้อยคำรุนแรงก็ตาม ซึ่งนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบอนุรักษ์นิยมไม่แน่ใจ แต่นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีวิถีชีวิตแบบสมัยใหม่เห็นด้วย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสถาบันทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2524: 114) ได้วิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางจิตใจมากจะมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจได้แก่ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ เอื้อเฟื้อ กตัญญูกตเวทีก และยึดบาปบุญ มากกว่า

นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางจิตใจน้อย ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับการแสดงออกทางวาจาของนักเรียนซึ่งแสดงความเป็นอยู่ของครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมและแบบสมัยใหม่ อาจทำให้ความคิดเห็นทางด้านจรรยาบรรณทางวาจาของนักเรียนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักสูตร ควรกำหนดเนื้อหาจรรยาบรรณชาวไทยไว้ในหลักสูตร พร้อมกับมีการแนะนำวิธีการสอน วิธีการจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณชาวไทยและนำความรู้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ควรสอนเน้นให้เด็กมีความรู้และการแสดงออกทางจรรยาบรรณชาวไทยมากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดการอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจตลอดจนการปฏิบัติได้จริง เป็นอย่างดีจนสามารถสั่งสอนถ่ายทอดและปลูกฝังจรรยาบรรณชาวไทยให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสมและมีการติดตามผลเพื่อนำมาปรับปรุง

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน

โรงเรียนควรมีส่วนช่วยส่งเสริมจรรยาบรรณชาวไทยของนักเรียนร่วมกับครอบครัว โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการพัฒนาจรรยาบรรณชาวไทยของนักเรียนอันได้แก่การกำหนดเป็นนโยบายหรือวางแผนพัฒนาจรรยาบรรณชาวไทยของนักเรียนทั้งใน กิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรม เสริมหลักสูตร โดยให้ครูและนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและเห็นคุณค่าของนโยบายนี้ โรงเรียนควรจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นแกนกลางการประสานงาน เช่น ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น โดยกำหนด เป็นนโยบายต่อเนื่องระยะยาวซึ่ง เน้นการปฏิบัติตามมารยาทไทยที่เหมาะสม เป็นนิสัย เพราะเท่าที่สังเกตในปัจจุบัน โรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องนี้น้อยมาก จะมีนักเรียนและครู เฉพาะบางกลุ่มที่สนใจในเรื่องนี้เท่านั้นที่ฝึกหัดในด้านจรรยาบรรณชาวไทยและทำความเข้าใจกับแบบแผนของจรรยาบรรณชาวไทย ดังนั้นควรส่งเสริมจรรยาบรรณชาวไทยให้กว้างขวางออกไปมากขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนควร เน้นนโยบายการสอนทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนทั้งนี้ความประพฤติที่เหมาะสมตามแบบจรรยาบรรณไทยนั้นจำ เป็นต้องได้รับการฝึกฝนและปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอจนเคยชินและติดเป็นนิสัยได้ ถ้าหากนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทุกครั้งจึงจะสามารถพัฒนาจรรยาบรรณชาวไทยของนักเรียนได้

3. ข้อเสนอแนะต่อครู

ครู เป็นบุคคลสำคัญรองจากบิดามารดาของนักเรียนในการอบรมนักเรียนให้เป็นคนดีต่อไประยะหนึ่ง ครูเป็นผู้พัฒนาพฤติกรรมตามแบบจรรยาบรรณชาวไทยให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ครูในโรงเรียนทุกคนสามารถช่วยกันอบรมสั่งสอนแบบความประพฤติทั้งกิริยาและวาจาแบบไทย ครูทุกคนจะต้องถือ เป็นแบบปฏิบัติไปในทางเดียวกันอย่างสม่ำเสมอทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนมากยังสับสนในค่านิยม ไม่แน่ใจว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่ควรทำและยึดถือ เป็นหลักปฏิบัติหรืออะไร เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำและไม่ควรยึดถือ เป็นหลักปฏิบัติ ครูควรวางรูปแบบของกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจและแบบอย่างอันดีงามที่นักเรียนควรยึดถือ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ครูควร เน้นการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมของนักเรียน ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับประเพณีและวัฒนธรรมของไทย โดยเน้นให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมของนักเรียนได้อย่างกว้างขวาง ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรม เสริมหลักสูตร โดยจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ส่งเสริมการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมของนักเรียนอย่างจริงจัง เพราะถ้าครูปฏิบัติอย่างผิวเผินคลุมเครือหรือล้าสมัยไม่ทันต่อความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นครูจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วย เสริมบทบาทของบิดามารดาในครอบครัว ในการสร้างให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสำนึกอย่างแท้จริงถึงความสำคัญของการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย

4. ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดา

บิดามารดาควรสนใจ เอาใจใส่อบรมสั่งสอน เพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณชาวไทยแก่นุทรหลานของตนอย่างตั้งใจจริง ซึ่งผลการวิจัยได้ปรากฏว่าวิถีชีวิตครอบครัวมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของนักเรียนกับจรรยาบรรณชาวไทย การที่นักเรียนจะมีความคิดเห็นไปในทางที่ดีกับจรรยาบรรณชาวไทยหรือไม่ขึ้นอยู่กับการอบรมของบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่ควร เอาใจใส่อบรมและเพียรปลูกฝังในเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งเด็กเล็ก เด็กโต เป็นวัยรุ่นคนโตที่ยังอาศัยอยู่ในครอบครัว นอกจากนี้ผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องประพฤติปฏิบัติตนตามหลักของจรรยาบรรณชาวไทยให้เด็กได้เห็น เป็นตัวอย่าง โดยสร้างสิ่งแวดล้อมภายใน

ในครอบครัว เช่น มารยาทการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ ที่ น้อง และบุคคลต่าง ๆ ในบ้านตลอดจน มารยาทการพูดสนทนากัน ซึ่งสามารถทำให้เด็กเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองให้มีกิจวัตรจาก ตลอดจนการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามแบบวัฒนธรรมไทย

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยของผู้อื่นที่อยู่ในวัยอื่นต่อไปว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยของนักเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น อาชีวศึกษา ตลอดจนนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อหาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณไทยของบุคคลต่าง ๆ ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชาติต่อไป โดยส่วนรวม

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ทางด้านจรรยาบรรณไทยกับพฤติกรรมทางจรรยาบรรณไทยว่าเป็นอย่างไร สอดคล้องกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง เสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณของคนไทยให้สอดคล้องกับ ประเพณีและวัฒนธรรมของชาติต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย